

VIERDE WERELDBLAD

PB-PPIB-16019
BELGIE(N)-BELGIQUE

ATD = All Together for Dignity / Agir Tous pour la Dignité / **Samen voor waardigheid**
www.atd-vierdewereld.be / Nr. 204 / september 2018 / Verschijnt vier maal per jaar

04 31ste Werelddag
van Verzet tegen
Extreme Armoede

08 Ik zie wat jij niet ziet

10 Waarom momenten
van trots zo
belangrijk zijn

VIERDE WERELDBLAD

Uitgave van de Beweging
ATD Vierde Wereld
Victor Jacobslaan 12
1040 Brussel
(02) 647 92 25 / 647 99 00
contact@atd-vierdewereld.be
www.atd-vierdewereld.be
Internationaal: **www.atd-fourthworld.org**
Over de stichter: **www.joseph-wresinski.org/nl**
facebook.com/ATDVla

Verantwoordelijk uitgever:

Marijke Decuyper
Victor Jacobslaan 12
1040 Brussel
Foto's: ATD Vierde Wereld, tenzij anders vermeld

Voor giften van 40 euro of meer per jaar ontvangt u een fiscaal attest.

IBAN: BE89 0000 7453 3685
BIC: BPOTBEB1

U kan ATD Vierde Wereld
ook opnemen in uw testament.
Bij een duolegaat gaat een deel van
uw bezit naar uw erfgenamen en een
ander deel naar ATD Vierde Wereld.
De successierechten zijn dan lager
en worden betaald door
ATD Vierde Wereld.

EDITO

WAARUIT BESTAAT DE CHARME VAN EEN GEMEENTE?

Het gebeurde in Zwitserland, enkele jaren geleden. Kan het ook in ons land? Nelly Schenker schreef een boek over haar ervaringen. "De gemeente had geen noodwoning. Het was in de maand mei. We vonden een plek in het bos en hebben onze tent neergezet dicht bij een rivier." Verschillende maanden kampeerde deze Zwitserse moeder met haar man en kinderen in een bos, tot op de dag dat het terrein overstromde. Toen konden ze in een woning die in staat van afbraak was en waar de ratten en de muizen al hun intrek hadden genomen.

Tijdens marathonvergaderingen in deze warme zomer hebben zowel de ministers van de regering Michel als de Vlaamse ministers, net voor ze op vakantie vertrokken, heel wat beslissingen genomen die woningen duurder zullen maken. Het is vijf voor twaalf om maatregelen voor klimaat en milieu te nemen. Verplichtingen om nog meer en beter te isoleren, een uitdoofscenario voor mazoutketels en de promotie van warmtepompen, minder bouwen in de open ruimte, het is terecht. Om een beleid om te buigen is geld nodig van de overheid, en die mag ook aan de burger vragen om een steentje bij te dragen. Maar wat met de burger die nu al wanhopig zoekt naar een betaalbare woning? In zijn wanhoop zal hij niet aankloppen bij de Vlaamse minister-president, misschien wel bij de burgemeester.

Een gemeente is het niveau bij uitstek om signalen op te vangen en te versterken. Wil de burgemeester de armoede zien en heeft de gemeente de ambitie om er zelf wat aan te doen? Niet deze burgemeester die zijn gemeente aanpreeft door in de verf te zetten dat er maar weinig leefloners zijn. Bestaat de charme van een gemeente dan uit het weren van mensen in armoede? Worden we niet verblind door onze vooroordelen over mensen in armoede? Over vooroordelen gaat onze campagne 'Waarheid of fabel' waarover u verder in dit nummer kan lezen.

Aan de vooravond van de gemeenteraadsverkiezingen is het aan ons om de kandidaten een vraag te stellen: 'Waaruit bestaat volgens u de charme van uw gemeente?' In onze ogen wordt de hele gemeente aangetast en is de charme onherroepelijk gebroken als één enkele mens koudweg aan de kant gezet wordt.

We zouden graag kunnen zeggen dat het verhaal van Nelly Schenker in Vlaanderen ondenkbaar is. Dat mensen in armoede niet het bos ingejaagd worden.

Georges de Kerchove
Nationaal team

Waarom en hoe Nelly Schenker haar ervaringen neerschreef kan u lezen op onze website in de rubriek 'Publicaties-1001 verhalen'.

TOEGANGSTICKET

© Fernand De Carne

“Luisteren we echt naar ouders als ze zeggen dat ze hun kinderen niet naar school willen sturen?” vraagt mijn collega Rocio zich af. “Willen we hen niet te vlug overtuigen van het tegendeel? Gaan we dan niet voorbij aan wat ze ons echt willen zeggen: dat hun kinderen geen echte kans krijgen op school, dat de school hen geen toegangsticket tot een betere toekomst verzekert?”

Ik laat de woorden van Rocio bezinken en denk daarbij aan Sylvie. Ik leerde haar kennen als een jongvolwassen en best wel intelligente vrouw. In een overleg met de hulpverleners die haar omringen, is iedereen getroffen door haar vermogen haar eigen levenssituatie te analyseren. Je zou zo kunnen aannemen dat ze verpleegkundige of maatschappelijk werkster is. Toch kwam ze al vroeg in het buitengewoon onderwijs terecht: eerst lager en daarna secundair. Sylvie zegt: “Ik kan niet lezen”. Ze kan dat wel, maar ze beheerst onvoldoende de vaardigheid administratieve papieren te begrijpen. Haar ouders verlieten op hun veertiende de school want in die tijd was de leerplicht beperkt tot 14 jaar. Toen Sylvie problemen kreeg met leren, aanvaardden ze het advies om haar naar het bijzonder onderwijs te sturen. Ze waren immers niet geleerd, dus vonden ze het normaal dat Sylvie het ook niet zo goed deed op school. Dat een kind minder gemakkelijk leert als het leven thuis niet zo eenvoudig is, kwam bij niemand op. Dat pestgedrag om haar uiterlijk het leren niet bevorderde, daar was geen oog voor. Schoollopen

was toen voor Sylvie niet zo interessant, ze was met andere dingen bezig en op haar achttiende verliet ze zonder diploma de schoolbanken. Veel keuze aan jobs heeft ze nu niet.

De schoolloopbaan van Dylan lijkt op die van Sylvie. Hij volgde beroepsonderwijs. Zijn ouders hadden ook geen diploma en hadden het niet breed. In bijeenkomsten praat Dylan nu iedereen onder tafel, hij snapt wat er op politiek vlak gebeurt en spreekt vloeiend Engels. Die taal leerde hij door tv te kijken. Op school waren zijn praktijkvakken ondermaats en hij verliet de schoolbanken zonder het begeerde briefje. Hij probeerde dan maar het volwassenenonderwijs maar ook daar bleef hij over bepaalde vakken struikelen. Tot een leerkracht zich afvroeg of hij geen leerprobleem had. Testen bevestigden dat vermoeden. Dylan kreeg extra steun, mocht zijn cursussen opnemen en binnen was het diploma. Zou zijn schoolloopbaan er anders uitgezien hebben als dit al in de lagere school was vastgesteld?

Misschien heeft Rocio niet helemaal ongelijk. De school is niet voor iedereen een plaats om zich volledig te ontplooiën. Voor sommige kinderen is het geen hefboom naar een betere toekomst. Misschien krijgen zij nu, dankzij het M-decreet, meer ondersteuning?

Marijke Decuyper

31STE WERELDDAG VAN VERZET TEGEN EXTREME ARMOEDE

17 oktober 2018

Samenkomen met diegenen die het meest worden achtergelaten om te bouwen aan een inclusieve wereld met universeel respect voor mensenrechten en waardigheid

Aalst

Zaterdag 13 oktober

“Hoog tijd voor een sterk armoedebeleid!”

Van 10:00 tot 12:00 op de Grote Markt. De dag voor de verkiezingen trekken mensen in armoede zelf de burgemeesterssjerp aan. Het lokale beleid heeft het voordeel dicht bij zijn burgers te staan én een voelbaar verschil te kunnen maken in hun dagelijks leven. Armoedebestrijding begint bij inspraak van mensen in armoede zelf en vraagt duidelijke keuzes van het beleid.

Meer info: Werkgroep Stop De Armoede, facebook: Stop De Armoede, www.inkleur.be/stopdearmoede

Brugge

Woensdag 17 oktober

“Laat je niet vangen. Samen voor een echt sociaal beleid in Brugge.”

Van 18:00 tot 20:00 op het Burgplein. Opbouw van het armoedeweb met getuigenissen over uitsluiting en politieke oproep voor een sociaal gemeentebestuur.

Meer info: Jo Dhaenens, 0485/12.37.37, jodhaenens@tele-net.be

Brussel

Woensdag 17 oktober

Zijn de Brusselse gemeentes gastvrij voor mensen in armoede?

Namiddag: Parcours langs verschillende stands in de Brusselse gemeentes met een afsluiter 's avonds. In samenwerking met verschillende Brusselse organisaties zoals het Brussels Platform Armoede, Le Forum - Bruxelles contre les inégalités,...

Meer info: zie onze website

Gent

Woensdag 17 oktober

"Gent maakt tamtam tegen armoede"

Van 17:00 tot 18:00 aan de Stadshal: Breng tamtam, trommel, pot en pan mee en maak samen met mensen in armoede tamtam. Wie mee tamtam maakt, kan vanaf 17:30 een hapje eten. Daarna optocht naar het Sint-Pietersplein.

Om 19:00 bij de Gedenksteen op het Sint-Pietersplein: Actie en herdenking aan de gedenksteen voor slachtoffers van armoede en uitsluiting. Mensen in armoede stelden zelf een schepencollege samen. De schepenen stellen hun aanbevelingen aan u voor. Verwacht je aan verhalen, muziek en een eervol moment ter nagedachtenis van de slachtoffers van armoede. We sluiten af met koffie en thee.

Meer info: www.genttegenarmoede.be

Hasselt

Woensdag 10 oktober

"Betaalbaar wonen in Hasselt"

Van 19:00 tot 21:00 in Volkstehuis, Kempische Kaai 11. Herdenkingsmoment.

Meer info: Marcel Vanhex, De Trawanten, tel: 0471/223138

Leuven

Maandag 8 oktober

Van 19:00 (start om 19:30) tot 22:00 in het Wereldcafé, Joris Helleputteplein 2. Interactieve avond rond het thema samenhuizen. Een gast van Samenhuizen vzw is aanwezig.

Zaterdag 13 oktober

"Armoede knelt ook in Leuven"

Om 14:00 uur (vertrek om 14:30) aan het station: start kleurrijke optocht naar de Grote Markt. Van 15:00 tot 16:30 uur op de Grote Markt bij de Steen: soep en brood, animatie, en als slot een stiltemoment met samenzang bij de Steen, uitrollen van witte lakens uit het stadhuis.

Meer info: Leuvens Collectief Tegen Armoede, armoedeknelt@gmail.com

Lint

Zaterdag 20 oktober

14:30 in WZC Zonnestraal, Oudstrijdersplein Optreden van het kinderkoor verbonden aan de muziekacademie van Antwerpen.

Meer info: Josée Kleijn, joseekleijn@belgacom.net

Oostende

Woensdag 17 oktober

"Soep'an d'horloge"

Vanaf '5 over 12' tot 13:15 in het Leopoldpark. Ontmoeting met soep.

Meer info: Werkgroep 17/10: Kristine Decroos, 0495 10 12 40, kristine.decroos@gmail.com

Ronse

Woensdag 17 oktober

"Wonen en 20 jaar armoedebestrijding in Ronse"

Vanaf 13:30 in CC De Ververij, Wolvestraat. Interactieve namiddag.

Meer info: Vrolijke Kring, 0497 42 61 02, leen.vandenhoute@devrolijkekring.be

Willebroek

Woensdag 17 oktober

Vanaf 20:00 in lokaal dienstencentrum De Wilg, Wilgenhof 2. "Welkom in de club?!" Een interactieve vorming op maat van verenigingen over de toegankelijkheid van jôuw vereniging. Je krijgt de kans om je vragen en ideeën over toegankelijkheid af te toetsen bij mensen met een armoede-ervaring tijdens een tafeldans. Gooi drempels overboord en haal nieuwe mensen aan boord! Gratis, inschrijven via webshop. willebroek.be.

Andere activiteiten nog te bepalen.

Meer info: www.17oktober.be; samenleven@willebroek.be.

ATD Vierde Wereldgroepen werken mee aan deze initiatieven.

Meer activiteiten en info in België:

www.atd-vierdewereld.be

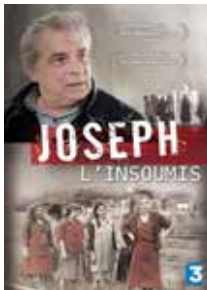
of wereldwijd: www.overcomingpoverty.org

17 OKTOBER 2018

17 oktober is de ideale gelegenheid om de film uit 2011 'Joseph de rebel – van wanhoop tot verzet' (opnieuw) te bekijken! Het tijds kader: eind jaren '50, begin jaren '60 van vorige eeuw. Joseph Wresinski woont in een barakkenwijk in een voorstad van Parijs. Met vallen en opstaan, wind en tegenwind, wordt een vereniging opgericht en ontstaat een beweging. Een film die een geschiedenis vertelt, maar die ook over vandaag gaat. De film laat zien wat de personages drijft. We zien hun gevoelens, hun hoop, lijden en strijd onder de meeste erbarmelijke omstandigheden.

Je kan de dvd bij ons aankopen. De prijs is 15 euro (17,04 euro incl. verzendingskosten). Je kan je bestelling per email, telefoon of post doorgeven. Groepen kunnen de film lenen voor een film- en dialoogmiddag of -avond.

Kijk zeker nog eens naar de videoclip "Joseph Wresinski Revisited", een verrassende en dynamische clip over Joseph Wresinski door de YouTuber en video-activist Vincent Verzat. De video vind je op joseph-wresinski.org.

Enkele punten uit de mededeling van het internationaal 17 oktober-comité na hun tweejaarlijkse bijeenkomst in 2018:

- We vragen de Verenigde Naties om haar energie voluit te richten op het uitroeien van armoede in al haar vormen, voor iedereen, tegen 2030, en om daarbij landen te ondersteunen in het uitbouwen van een basis sociale bescherming.
- Wij roepen de internationale gemeenschap op om zo snel mogelijk de klimaatsverandering en de aantasting van het milieu aan te pakken. Ze zijn een bedreiging voor het recht op leven, gezondheid, voeding, en water. De belangrijke rol die mensen in armoede spelen in de strijd tegen klimaatsverandering en de bescherming van het leefmilieu moet daarbij erkend worden.
- Wij engageren ons om de viering van de Werelddag van Verzet tegen Armoede te ondersteunen en bekend te maken met respect voor de geest en de betekenis van deze dag. We willen er mee voor zorgen dat mensen met verschillende achtergronden kunnen samenkomen om te strijden tegen extreme armoede en de schending van de mensenrechten met het oog op vrede voor iedereen.

De volledige verklaring vind je op refuserlamisere.org (FR) en overcomingpoverty.org (ENG).

In het weekend van 21 juli bezochten een veertigtal Vlaamse leden van ATD Vierde Wereld het internationaal centrum in Méry-sur-Oise. Ze zagen er onder andere de **Muur van de moed**. Vanaf 1989 droegen mensen uit de hele wereld hun steentje bij aan de muur als ze in het Internationaal Centrum langskwamen. Zij graveerden hun naam erin of de naam van hun dierbaren. Anderen brachten een inscriptie of een tekening aan. Het is een symbool voor hun moed, hun solidariteit en hun verwachtingen. De muur van de moed is nu al bezet met 497 tegels!

GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN

Kiezen voor 8-80

Het zou ongepast zijn om u stemadvies te geven. U kent uw gemeente en wellicht ook een aantal van de kandidaten die zich aanbieden om uw thuisbasis de volgende zes jaar te besturen. U wordt momenteel bedolven onder slogans, beloftes en partijprogramma's. U denkt na. Maar u en ik worden sterk beïnvloed door de hoek van waaruit we kijken.

Verkiezingen kunnen verrassingen meebrengen. Denk maar aan de Amerikaanse presidentsverkiezingen. Bijna niemand had de overwinning van Trump zien aankomen. Hoe kan dat? De Amerikaanse sociologe Arlie Russell Hochschild vroeg zich enkele jaren voordien al af of hoe het kwam dat zij alleen maar mensen kende die voor de Democraten stemmen. 'Mijn burens en mijn vrienden lijken op elkaar'. Ze trok naar het zuiden, naar Louisiana, één van de armste staten van de VS, op zoek naar verklaringen voor wat ze de Grote Paradox noemt. Hoe is het mogelijk dat mensen die er zelf baat bij hebben toch tegen overheidssteun voor de armen zijn? Waarom keren verstandige mensen die slachtoffer zijn van de moedwillige milieuvervuiling door een groot bedrijf zich toch tegen de overheid als die strengere regels wil opleggen? Welke emotie ligt aan de politiek ten grondslag? Ze leerde mensen diepgaand kennen door met hen te praten, mee te gaan naar de plaatsen die voor hen belangrijk zijn. Ook naar meetings waar Trump steeds meer zijn aanhang versterkte. *'Vreemdelingen in hun eigen land. Een reis door rechts Amerika'* is het boeiend en leerrijk verslag van deze intense tocht. Wat haar nog het meest verbaast is dat ze vriendschap sluit met mensen die een heel ander leven leiden en er ideeën op nahouden die haaks staan op die van haar. Ze steekt haar hand uit naar een andere wereld en voelt hoe dit wordt gewaardeerd. Er moet iets hersteld worden. 'Door de polarisatie en het feit dat we elkaar steeds vaker gewoonweg niet kennen, wordt het heel makkelijk om genoeg te nemen met antipathie en minachting.'

Het vermogen om ondanks verschillen banden met elkaar aan te gaan. Welke partij, welke kandidaat wakert dit vermogen aan? Dat is voor ons alvast een toetssteen om onze keuze te bepalen.

In oktober vorig jaar lieten heel wat gemeentelijke mandatarissen en ambtenaren zich op een trefdag voor Vlaamse steden en gemeenten inspireren door Gil Penalosa en zijn organisatie 8-80 Cities, die werkt vanuit Canada. Hoe kan je verandering teweeg brengen in een gemeenschap? Penalosa

is een stadsplanner die al in heel wat steden en gemeenten over heel de wereld werkte. De inrichting van straten, pleinen, parken en hoe mensen zich daarin bewegen, is zijn ding. Maar wat is de beste inrichting? Hij zoekt hoe hij mensen kan informeren, betrekken en enthousiast maken over nieuwe initiatieven. Het is van groot belang om van zoveel mogelijk invalshoeken te vertrekken. Vervolgens steunt hij op de 8-80 regel. Kinderen en bejaarden zijn de zwakste gebruikers van de openbare ruimte. Als je die zo inricht dat het goed is voor 8-jarigen en 80-jarigen, dan is het goed voor iedereen. Dezelfde aandacht moet er zijn voor mensen met een verschillende sociale, economische of etnische achtergrond. Enkel dan bouw je aan een levendige en gezonde gemeenschap.

Welke partij, welke kandidaat slaagt erin om van onderuit naar de samenleving te kijken en vandaaruit een gemeentelijk beleid uit te stippelen dat goed is voor iedereen? Dat is onze tweede toetssteen.

M.T. Poppe

IK ZIE WAT JIJ NIET ZIET

Dovemansgesprekken. We ondergaan ze of we doen actief mee. We zijn met zijn allen heel erg overtuigd van ons eigen gelijk. Neem nu de fraude met uitkeringen. Jij wist het al langer: mensen in armoede zijn geen geboren fraudeurs. Allerlei onderzoeken bevestigen ondertussen dat mensen met een uitkering niet meer frauderen dan anderen. Integendeel, heel wat rechten worden juist niet opgenomen.

Maar die buurman van jou denkt er anders over. Hij komt steevast aan de andere kant van de heg staan als je het gras maait. Ook al wil je het vermijden, hij jaagt je elke keer op stang met zijn uitspraken over die luiards die een paradijselijk leventje hebben dankzij de hoge belastingen die hij als hardwerkende Vlaming betaalt. Hij weet het want zijn vrouw werkt op het OCMW.

Ik heb gelijk. Mijn buurman heeft gelijk. Hoe kan dat nu? Wel, we zijn allemaal wat Oost-Indisch doof. We zijn niet alleen selectief in wat we horen of lezen, we gaan er ook nog eens selectief mee om. Dat betekent dat de hersenpan van mijn buurman elk verhaal, elk artikel, elke documentaire over fraude bij uitkeringen opvangt en dat ook nog eens extra goed opslaat op zijn harde schijf. Alles wat zijn bestaande mening in vraag stelt vangt hij niet op of hij het verkast het hoogstens naar een verloren hoekje.

Aha! Daarom is er dus geen deftig gesprek mogelijk met die buurman want die wil alleen horen of zien wat hem goed uitkomt. Maak je geen illusies, hetzelfde geldt voor jou. Dat is moeilijk te geloven. Ben ik dan even bevooroordeeld als mijn buurman? Ja. Is het dan zinloos om met mijn buurman in gesprek te gaan? Nee.

© Fernand De Canne

Dat is het goede nieuws. Het is inderdaad mogelijk om een dovemansgesprek met de buur om te buigen in een zinvol gesprek. Hoe? Daar zijn een paar spelregels voor. Op nummer één: dat je de etiketjes verwijdert die je op je buurman kleefde. Weg met 'fascist', weg met 'rechts', weg met 'bekrompen', weg met 'altijd klagen en zagen' en zo kunnen we wel even doorgaan. De buurman wordt weer die vriendelijke man die je op de koffie vroeg toen je pas was verhuisd.

De tweede spelregel is moeilijk. Neem je buur en wat hij zegt serieus. Opgelet! Je hoeft niet letterlijk aan te nemen wat hij zegt. Nemen we terug het voorbeeld van bij de heg. Je buur zegt: "Mijn vrouw vertelde van twee leefloners die zogezegd alleenstaand zijn, maar feitelijk samenwonen. Die gasten weten hoe ze kunnen frauderen. En ik ondertussen maar om 6u opstaan om ondanks de file om 9u op 't werk te zijn."

Je buur serieus nemen betekent dat je duidelijk maakt dat je goed hebt gehoord wat hij heeft gezegd. Je gaat dus niet onmiddellijk in de tegenaanval door te zeggen dat het wel meevalt met die fraude en dat recent onderzoek heeft aangetoond dat dergelijke fraude slechts 5% bedraagt. Nee, dat wil de buur niet horen en dus zal hij het ook niet horen als jij gaat drammen.

Moet je dan liegen en je principes overboord gooien? Nee, maar ga wel zoeken naar een gemeenschappelijke grond. Die is er toch niet? Jawel hoor, ik zie, ik zie wat jij niet ziet... De uitdaging is om te horen wat er niet gezegd maar wel bedoeld wordt. Wat de buur wil zeggen is dat hij de lange files elke ochtend beu is, dat hij fraude afkeurt want hij wil zijn belastingen goed besteed zien. Daar heb je geen probleem mee. Jij staat ook niet graag in de file, jij wil ook dat je belastingen goed gebruikt worden, jij gaat fraude ook niet promoten en ook jij staat om 6u op omdat de aansluiting van de trein op de bus niet goed geregeld is.

Je buur is verrast. Er viel met jou niet te discussiëren en nu luister je toch! Wow, dat wordt een heel ander gesprek. Je buur wil dezelfde inspanning leveren. Misschien hoort hij nu wel dat ondanks het beperkte bedrag van het leefloon slechts heel weinig mensen gaan sjoemelen.

Laat bovenstaande spelregels geen pleidooi zijn voor een roze bubbel waar iedereen het met elkaar eens is en samenleeft in harmonie. Mijn buur serieus nemen betekent ook dat ik me bewust ben van onze meningsverschillen en niet wil doen alsof. Alleen is dat niet langer het vertrekpunt van elk gesprek. Door eerst verbinding te zoeken met elkaar vallen onze Oost-Indische trekjes wat weg. We zijn nu meer bereid om echt te luisteren naar de ander en dan kom je tot interessante bevindingen. Het gaat er dan niet enkel meer om of er veel of weinig fraude is maar ook over feiten zoals hoge huren die het zo goed als onmogelijk maken om rond te komen met een leefloon.

'Waarheid of Fabel. Herkennen en ontcrachten van vooroordelen over mensen in armoede' is het project waarmee we handvatten zoals hierboven uitwerken en aanreiken. De strijd tegen armoede is geen terrein van enkel wetenschappers of politici. Er is een grote rol en verantwoordelijkheid weggelegd voor jou, voor mij, voor onze buur.

Guy Malfait

Wil u graag meer weten over Waarheid of Fabel, neem dan contact op met guy.malfait@atd-vierdewereld.be

WAAROM MOMENTEN VAN TROTS ZO BELANGRIJK ZIJN

▲ Thibault en Elsa Dauchet-de Calignon

Ze woonden en werkten acht jaar in België en vertrekken nu naar Madrid. Interview met vrijwilligers Elsa en Thibault Dauchet-de Calignon.

Elsa leerde ATD Vierde Wereld kennen tijdens een stage bij de straatbibliotheek in Toulouse. Ze studeerde toen bibliotheekwetenschappen, net als haar echtgenoot Thibault. Na 4 jaar als medestandster koos ze voor het vrijwillariaat. Thibault leerde de beweging kennen via Elsa. Hij begon aan een stage bij de uitgeverij Editions Quart Monde in Parijs. Al snel was ook zijn interesse gewekt voor het vrijwillariaat. Na een eerste opdracht in Noisy-le-Grand in Frankrijk, kwamen ze acht jaar geleden naar België. Nu vervoegen ze het team van vrijwilligers in Madrid. Tijd voor een afscheidsinterview.

Wat was jullie eerste indruk van België en de beweging hier?

Elza: Dat het hier veel regent (lacht). De dag van onze verhuis regende het pijpenstelen, daarom zeg ik dat. In het begin dacht ik: oei, hier zijn niet veel jongeren. Maar ondertussen is dat gelukkig veranderd. Ik heb het gevoel dat we een golf van verjonging meemaakten.

Thibault: Wat ons ook trof was de lange geschiedenis die sommige militanten hebben met de beweging. Mensen met armoede-ervaring die echt gevormd zijn door ATD Vierde Wereld om het woord te nemen. En om verantwoordelijkheden

op te nemen in lokale groepen. In Noisy-le-Grand kenden we dit niet. Daar was ons doel om mensen toe te leiden naar een definitieve woonst. Iets anders wat ons opviel is de uitgebreide sociale zekerheid. Dat was natuurlijk nog voor alle recente hervormingen. Alleen staan daar uitvoerige controles tegenover die een verlamdend effect hebben. Mensen hebben zoveel schrik om gecontroleerd te worden dat ze zich niet meer als vrijwilliger durven inzetten. Uit angst om als zwartwerker bestempeld te worden. Het is verschrikkelijk hoe solidariteit op die manier wordt kapot gemaakt.

“HET IS VERSCHRIKKELIJK
HOE DE CONTROLEDRANG
VAN DE OVERHEID
SOLIDARITEIT KAPOT MAAKT.”

Wat waren jullie taken in België?

Thibault: Toen we net aankwamen, mocht ik meewerken aan een groots jongeren-evenement in het kader van het Europees jongerenjaar. Daarna kreeg ik het voorstel om het na-

tionaal team te ondersteunen als administratieve kracht. Dat had ik eerlijk gezegd niet verwacht. In Noisy-le-Grand had ik vooral met jongeren gewerkt. Daar stond ik in de praktijk. Ik heb die opdracht aanvaard omdat het deel uitmaakt van volontair zijn. Het is goed dat taken en verantwoordelijkheden wisselen. Ik beseftte ook dat ik in Noisy met de jongeren kon werken omdat anderen voor mij de administratie deden. Sinds 2015 is er een nieuw nationaal team waar ik opnieuw deel van uitmaak. Mijn tijd bij het nationaal team was verrijkend. Ik heb de beweging in België ontdekt in al zijn aspecten. Maar na acht jaar is het tijd voor iets anders.

Elsa: Ik was lid van het team dat de Franstalige Volksuniversiteiten aanstuurt. Ik ondersteunde de lokale groepen tijdens hun voorbereidingen en dacht mee over de thema's. Tijdens de Volksuniversiteit zelf animeerde ik het gebeuren. Daarnaast nam ik deel aan verschillende kleinere projecten, zoals de "Groupe Ecole". Deze werkgroep buigt zich over de toegankelijkheid van het onderwijs. Dit gebeurt via de methode kruising van kennis met ouders, jongeren en leerkrachten.

Wat nemen jullie vanuit België mee naar Spanje ?

Elsa: Dat frieten gebakken in dierlijk vet lekkerder zijn dan in plantaardige olie. (lacht) Het belang van in team te werken. Het is belangrijk om samen te werken met de allerarmsten. Alleen zo weet je wat ze meemaken, wat ze willen en wat er echt moet veranderen. En ook, dat we moeten blijven vechten.

“WE MOETEN
BLIJVEN VECHTEN.”

Thibault: De rijkdom van het nadenken en handelen in verschillende talen. Ook al was het niet altijd gemakkelijk. Het was soms zwoegen op een tweetalig document Nederlands-Frans. Als je van de ene taal naar de andere taal overgaat, beseft je soms dat een bepaald idee, een bepaalde formulering niet werkt in de andere taal. En dan moet je vindingrijk zijn om het idee toch over te brengen. In Spanje is de situatie natuurlijk anders. Hoewel... daar heb je ook een talenkwestie met het Castiliaans en het Catalaans. Ik heb ook

ontdekt dat mensen zich gerespecteerd voelen als je probeert in hun taal te spreken. Ik ken niet zo heel veel Nederlands, maar ik probeerde altijd en mensen zeiden me dat dit getuigt van respect. Daar was ik mij niet bewust van geweest als ik niet in België had gewoond. Ik neem ook mee hoe belangrijk het is om te zorgen voor vorming. Vorming voor de militanten, maar ook voor de medestanders en de volontairs. Om armoede effectief te bestrijden, moet je werkinstrumenten aangereikt krijgen. En kennis die je kan inzetten.

Wat is jullie beste herinnering aan jullie tijd in België?

Elsa: Dat vind ik een lastige vraag. Ik heb verschillende goede herinneringen. (denkt na). Als ik dan toch moet kiezen... alle momenten waarop iemand tijdens de Volksuniversiteit voor het eerst het woord nam. Dan dacht ik bij mezelf: eindelijk, we zijn vertrokken. Vaak kwam de persoon in kwestie tijdens de pauze naar me toe: "Heb je het gezien? Ik heb iets gezegd!" Dat zijn momenten om in te kaderen.

“MOMENTEN VAN TROTS
ZIJN NODIG IN DE STRIJD
TEGEN ARMOEDE.”

Thibault: Ik herinner mij een driedaagse rond vernieuwing in het internationaal centrum van ATD Vierde Wereld in Frankrijk. We waren met een vijftigtal mensen van over heel de wereld. Samen met de autobus naar zo'n krachtige plek gaan, ergens anders dan onze gebruikelijke stek in België, dat zorgde voor superrijke uitwisselingen. En dan ook nog het bezoek van de koningin in 2017 aan het Vierdewereldhuis in Brussel. We hebben toen keihard gewerkt om alles voor te bereiden. Mensen in armoede hebben de koppen bij elkaar gestoken en nagedacht over wat ze haar wilden vertellen. Dat was een moment om trots op te zijn. Ik vind het fijn om te zien dat mensen die trots delen, hetzij via Facebook, hetzij jaren later in een gesprek. Die momenten zijn enorm belangrijk. Om terug recht te staan wanneer het slecht gaat. En om te blijven strijden tegen armoede.

Om af te sluiten, wat zullen jullie niet missen ?

Thibault: Dat is een moeilijkere vraag dan de vorige ! (lacht). Wat ik niet ga missen is de complexe administratie van de beweging hier in België. Dat heeft natuurlijk alles te maken met de politieke complexiteit van het land. Dat kan heel verrijkend zijn, maar soms wil je gewoon dat de dingen wat sneller vooruit gaan.

Elsa: Het gebrek aan zon!

Evelien Lambrecht en Nicolas Descamps

KALENDER

VOLKSUNIVERSITEIT VAN DE VIERDE WERELD

Zaterdag 6 oktober

Plaats van dialoog en vorming met mensen in armoede

LEESBIJEENKOMSTEN

Raadpleeg daarvoor onze website.

17 Oktober, Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede

Zie de speciale agendapagina in dit blad.

INFORMATIE-ONTMOETING:

De internationale Beweging ATD Vierde Wereld in België, wat is dat, wie zijn dat?

De beste manier om dat echt te weten te komen is ons ontmoeten. Maak een afspraak.

GEÏNTERESSEERD IN EEN VAN DEZE ACTIVITEITEN?

Informer en aanmelden via het secretariaat: contact@atd-vierdewereld.be.

Actuele informatie: zie www.atd-vierdewereld.be

Op ontdekkingsreis naar het internationaal centrum

In het weekend van 21-23 juli bezochten we met een groep vanuit Vlaanderen het internationaal centrum van ATD Vierde Wereld in Méry-sur-Oise (Frankrijk). Een verslagje met foto's vind je op onze website.